

LAUSUNTO

18.12.2019

VN/10145/2019
STM116:00/2019

Sosiaali- ja terveysministeriö

LUONNOKSET HALLITUKSEN ESITYKSEKSI SOSIAALIHUOLTOLAIN MUUTTAMISESTA JA SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN ASETUKSEKSI YLIOPISTOTASOISEN SOSIAALITYÖN TUTKIMUKSEN RAHOITUKSESTA

Talentia pitää sosiaalityön tutkimuksen rahoittamista koskevia säädöksiä erittäin tarpeellisina ja kannatettavina. Säädösten soveltamisen tueksi esitämme lausunnossamme muutamia tarkennuksia.

Talentia katsoo, että tutkimusrahoitukselle ehdotettu nimi yliopistotasaisen sosiaalityön tutkimuksen rahoittamisesta ei vastaa esitysluonnoksen 60 c §:n yksityiskohtaisten perustelujen kirjauksia. Perusteluissa nostetaan vahvasti esille myös muualla kuin yliopistoissa toteutettavan korkeatasoisen tutkimuksen rahoittaminen. Talentia ehdottaa, että rahoitus nimetään sosiaalityön tieteellisen tutkimuksen rahoitukseksi, jota kohdennetaan sosiaalityön tieteenalaan perustuvaan tutkimukseen. Kuten esitysluonnoksessa todetaan, tutkimus voi olla perustutkimuksellista, soveltavaa, arvioivaa ja kehittävää tutkimusta. Ehdotetut tutkimuksen vuosittain vahvistettavat painoalueet tukevat myös rahoituksen nimeämistä sosiaalityön tieteellisen tutkimuksen rahoitukseksi.

Rahoituksen nimeäminen sosiaalityön tieteellisen tutkimuksen rahoitukseksi vastaisi ehdotettua paremmin myös kansainvälistä sosiaalityön määritelmää, joka on sekä kansainvälisen sosiaalityöntekijöiden järjestön (IFSW) että kansainvälisen sosiaalityön koulutusorganisaatioiden järjestön (IASSW) hyväksymä:

Social work is a practice-based profession and an academic discipline that promotes social change and development, social cohesion, and the empowerment and liberation of people. Principles of social justice, human rights, collective responsibility and respect for diversities are central to social work. Underpinned by theories of social work, social sciences, humanities and indigenous knowledges, social work engages people and structures to address life challenges and enhance wellbeing.

Säädösten tavoitteena on mm. edellytysten luominen sosiaali- ja terveydenhuollon monitieteiselle tutkimukselle, sosiaalityön palvelujärjestelmätutkimuksen kehittäminen sekä tiedon lisääminen sosiaalityön menetelmien vaikuttavuudesta. Lisäksi esitysluonnoksessa korostetaan tarvetta edistää käytäntöjen kehittämistutkimusta yhdessä työelämän kanssa. Näihin tavoitteisiin vastaamiseksi tarvitaan tutkimusrahoitusinstrumentti, joka kohdentuu laajapohjaisesti sosiaalityön tutkimuksen ja kehittämisen kentälle edistäen tutkimustoimintaan osallistamista ja välillisesti myös akateemista jatkokoulutautumista erityisesti ylemmän korkeakoulututkinnon yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa suorittaneiden keskuudessa.

Tutkimusrahoituksen tulee tukea sosiaali- ja terveydenhuollon monialaista ja monitoimijaista integraatiota. Sosiaali- ja terveyspalvelujen rakenneuudistuksen yhteydessä tulee sosiaali- ja terveydenhuoltoon kehittää yhteinen tutkimusrahoitus kuten hallituksen esitysluonnoksessa todetaan.

Sosiaalihuollon tiedontuotanto, tutkimus- ja kehittämistoiminnan kehittäminen ja resurssointi on toteutettava yhteistyössä alueellisten sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioiden, osaamiskeskusten, yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kesken.

Sosiaalityön tutkimuksen arviointiryhmä esitetään asetettavaksi vuodeksi kerrallaan. Talentia ehdottaa, että tutkimuksen arviointia ja seuranta tulisi toteuttaa pidemmällä aikajänteellä ja siksi arviointiryhmän toimikauden tulisi olla kahdesta neljään vuotta. Ehdotettua arviointiryhmän kokoonpanoa tulee täydentää myös ammattikorkeakoulujen edustuksella esitetyn 60 c §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaisesti.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistamisen lisäksi tarvitaan myös henkilöstön tutkimus- ja muun osaamisen edistämistä. Näin voidaan sosiaalihuollossa varmistaa myös vaikuttavien asiakastyön menetelmien jatkuva kehittäminen, käyttöönotto ja arviointi. Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja osallistaminen tutkimus- ja kehittämistoimintaan luo edellytyksiä myös onnistuneille rekrytoinneille ja henkilöstön sitouttamiselle.

Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry

Tero Ristimäki
puheenjohtaja

Jaana Manssila
erityisasiantuntija